

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Præ fulgore in conspectu eius, nubes transierunt, Grando & carbones
ignis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

accipere domino, sicut habent uerba Exodi. Tenebrosam aquam in nubibus aeris. Hierony. in nubibus ætheris. Certe poterit hebreo etiã dici, in nubibus nubium, utraq; enim dictio, nubem significat, ut densam & coactam nubem intelligamus, qualis est tempestas. Meliusq; in accusativo, tenebrosam aquam & sine præpositione. In hoc modo. Posuit tenebras latibulum suum, circuitum suum, tabernaculum suum, tenebrosam aquam, ut sequentia declarent præcedentia, ac si dicat, latibulum suum esse tenebras, in quarum circuitu habitaret, quæ fuerunt aquæ illæ nigre in densissima nube tempestatis, quibus omnibus significatur, mortificatio uerbi hominis, quã in suis exercet per uerbum legis dominus, & tamen hoc non facit crudeliter, cum sit prope omnibus, quibus hæc mala facit, ut beneficiat, ideo in circuitu suo fiunt. Quare licet passim, hæc tenebrosam aquam in nubibus aeris, speculationibus dederint in obscuritatibus prophetis, nos tamẽ consequentiam uerborum & sententiarum obseruantes, per aquam tenebrosam, opus legis intelligimus, id est, mortificationes carnis, tristitias conscientiarum, & iram iudicis, quibus caro affligitur, sicut & ad sensum, tenebrosæ illæ nubes tempestatis, quibus sunt simul & tristes & molestæ. Nam & aqua & caligo, tristitiam, persequutionemq; significat in scripturis sanctis.

Nubes autem nubium, seu nubes aeris, ipsi sunt Apostoli tristitia mundo nunciantes, dum omnes sub peccato concludunt per legis uerbum, ipsi enim sunt circuitus domini & in medio eorum ipse laet præsens & per eos operatur omnia in uerbo, sic Isai. v. de uinea domini, quam uocat Israel, dicit, Et nubibus meis mandabo ne super eam pluant imbrem. Et, xl. Qui sunt ij, qui ut nubes uolant, & quasi columbæ ad fenestras suas? Sed dum atræ nubes soluuntur pluuunt salutarem imbrem, quæ prius nigredine sua minari uidebant interitum, ita præcator legis occidit, & tamen uiuificat, ubi legem spiritualiter in Christo impletam docet. Frequens est allegoria ista nubium, & pluuiæ in scripturis pro ministerio uerbi.

*Præ fulgore in conspectu eius, nubes transierunt,
Grando & carbones ignis.*

Sensum huius uersus, quo præcedentibus coheret, fateor me prorsus non intelligere. Itaq; glosa mea prima esto, hoc uerbum, Nescio, Verum ut melioribus occasionem demus, in incertum disputemus. Aug. & Hierony. intelligunt significari, transitum Apostolorum a Iudæis ad gentes, sed consequentiam non tradunt, quia hoc factum intelligatur a fulgore in conspectu domini. Et ne putemus nos solos torqueri hoc loco, ipse Cassiodorus, præfulgore, putat unã esse dictionem numeri pluralis & referendam ad nubes, quasi præfulgidæ nubes diuersis, scilicet nihil mirum, nos labi quando tanti uiri, tam insigni lapsu, pene delirant.

De irabo & ego interim, hætenus namq; ministerium uerbi cecinit, quo ad priorem eius partem, quæ est doctrina legis, qua, ubi præsens dominus cooperatur, peccatores humiliant. Nunc posteriorem & alteram partem canit, qua post uirtutem legis, uerbum gratiæ humilitatos exaltat & consolatur, ita erit sensus: Nubes illæ nigre & terribiles, quibus per uerbum legis, ira dei reuelatur transierunt, prætereunt & euacuantur, præ nimio splendore & claritate, quæ in conspectu eius est, hoc est, reuelatio & cognitio dei, qua cognoscitur eius misericordia.

cordia

IO
ernaculatus
propheta potest
ali, saltem patet
loqui. Quoniam
Ecclesiam suam
comprehendit.
Est enim ar
bitrio Acta for
ta taberna
ipse scilicet
sua, id est
ura hauserit
o, sed in uir
ti corde cre
uuantur in
deus uul
u.
scendente
tis, recte
ficata, per
r. Hz au
iz carnis
cicidenda
m ad do
ficata per
em, qd
um, hoc
tus suos
ad fides
non ita
f, sicut
& cali
taber
im nec
gentes,
a ut di
nisi per
e tene
ntio
ritus su
& hor
is, non
ligat
t nisi
rante

*Cognitio sui
& dei.*

cordia, tam dulcis est, ut prior tumultus uerbi legalis amplius nō contritū
Sicut enim (ut Bernhardus ait) Cognitio sui, sine cognitione dei, desperatio
nē, ita cognitio dei, sine cognitione sui praesumptione operat, si modo cogno
tio dei dicenda est, quae sine sui cognitione est, cū speculatiua tñ sit necessario.

Sic Paulus. ij. Cor. iij. tribuit fiduciam & spem cognitæ gloriæ dei, dicens
Si ministratio damnationis in gloria est, multo magis abundat ministratiō ius
stitiæ in gloria, nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte, ppter ex
cellentem gloriam, habentes ergo talem spem, multa fiducia utimur. Et intrā
Nos autem reuelata facie, gloriam domini speculantes, in eandem imaginem
transformamur a claritate in claritatem tanq̄ a domino spiritus. Vides Apo
stolum gloriam reuelatæ faciei enarrantem pene eadē uerba huius ueris po
nere, prae fulgore conspectus eius, Quid est fulgor conspectus eius, q̄ gloria seu
claritas faciei reuelatæ dei?

*Vultus domi
ni super nos.*

Quid ergo est gloria domini? quid reuelatio faciei? diximus psal. iij. & aliq̄
Vultum domini & conspectū dei super nos, & in conspectu nostro positū, aliud
nō esse, q̄ presentem & ppitium dominū habere, in eum cōsidere, & ut uultus
habet scripturæ, nosse dominū, quod nō nisi per fidem fit in hoc seculo. Sic ex
Hieremia Apostolus heb. viij. Et nō docebit unusquisq̄ proximū suū, dicens,
nosce dominū, Omnes enim scient me a minore usq̄ ad maiorem. Et isa. xi.
Quia repleta est terra, scientia domini, sicut aqua maris operientis. Hæc noti
tia dei lætificat cor, sicut notitia sui contristat, quia illa proponit misericordiā
ante oculos, ut psal. xxv. dicit. Hæc peccatū contra nos ponit semper, & cogi
tare de peccato semper cogit, ut psal. l. dicit. Conspectus itaq̄ dei, est notitia re
uelata dei, in qua uidetur gloria seu claritas dei. Gloria autem dei est nostra iu
stificatio, quam uidemus non esse currentis hominis, sed miserentis dei, unde
non nobis, sed domino damus gloriam, qui, ut Apostolus dicit, Omnia facit
in laudem gloriæ gratiæ suæ, ut qui gloriatur in dño gloriatur, euacuata peni
tus nostra gloria, reuelataq̄ ignominia nostra per uerbum legis.

*Gloria dei in
stificatio no
stra.*

Transitis autem nubibus istis, & fatis humiliatis peccatoribus per peccati
cognitionem, ministerio legis paratam, & in conspectum dei adductis, ubi glo
riam gratiæ dei agnoscentes pacificantur exultant & laudant, simul transeunt
& grandis & carbones ignis: sic enim ego arbitror, ad uerbum, transeunt, refe
rendas esse & nubes & grandinem & carbones ignis. Grando autem, allego
rice, dura & aspera legis uerba significat, siue, ut alibi dicit, increpationes in po
pulis. Ignitos autem carbones, quos idiotismo hebræo carbones ignis uocat,
intelligimus uel eosdem quos supra dixit, succensos esse ab igne, ipsos scilicet
peccatores angustia, igne exultos, siue eadē legis uerba, quibus ignis ille po
nitentia in conscientia succēditur, Quod magis probo, omnia enim illa tran
seunt, ubi dulcis misericordiæ dei notitia reuelata fuerit, Tum enim nubes pri
us odiosa, fiunt gratæ, & prædicatores legis, quos abominabamur, diligimus,
& uerba eorum dura & urentia tandem probamus: Non secus atq̄ paruulus
pedagogū suum & disciplinam eius odit, donec hæreditatem adeptus, intelli
gat, quæ fuerit duri pedagogi utilitas, quo paradiamate ad Galatas Paulus uer
tur, non inepto ad hunc locum intelligendum.

Hæc omnia puto prophetam accepisse ex ea parte historia, ubi scribitur Mo
ses ascendisse in montem, & ingressus fuisse caliginem, scilicet in conspectum
domini. Neque enim coram domino hanc tempestatem fuisse, sed in circuitu
eius duntaxat, intelligimus, ut & uersu precedente dixit, Sicut ergo Moysi in
gredienti

gredenti in conspectum dei, gloria domini apparuit, unde & retulit ex eodē
 confiteri sermonis domini, gloriam uultus sui, ut Exo. xxxiii. scribitur, simul
 in magno fulgore conspectus dei. Ita & nobis, docente Apostolo, reuelata fa-
 torum domini gloriam speculantibus, & in eandem eodem claritatis consortio,
 imaginem transformatis, multa est spes & fiducia, cessat exactor, superatum
 oneris eius, sceptrum exactoris eius & uirga humeri eius, per par-
 uulum, qui natus est nobis & filium qui datus est nobis Isa. ix.

hanc hic propheta, uel auget historiam, uel proprio spiritu allegoriam lu-
 dit. Non enim expresse legimus in Exodo, grandinem & ignitos carbones in
 monte Sinai de caelo missos, sed quia ualida tempestas fuit, intelliguntur, &
 ubi ignis grandis, spiritus procellarum, nō minus mixta fuisse, q̄ in Aegy-
 pti plagis mixta fuerunt, cum utrobique, idem legis officium figuratum fuerit.

Hæc pro meo captu dixerim, alius abundet suo sensu, nam uerbum, transi-
 erant significare mutationem, illud Matth. xxiii. probat. Cælum & terra trā-
 sibunt, uerba autem mea non transibunt, quam significationem hoc tempore
 & loco apprehendi. Q̄ si quispiam uolet intelligi: Nubes, grandinem, carbo-
 nes, transire præ claritate conspectus dei, id est, uerbum & increpationes legis
 ualere & perungere nec impediri, quin efficiant id in peccatoribus, propter
 quod prædicantur, ob præsentiam gloriæ dei prædicatæ, quæ confundit super-
 biam hominum, sicut psal. lxxvj. uidetur loqui. Etenim sagittæ tuæ transeunt,
 non damno, potest & hic transitus, pulchre quadrare præcedentibus & sequē-
 tibus, quo efficacia uerbi monstret, ut Heb. v. uiuus & efficax est sermo dei, &
 penetrantior omni gladio ancipiti, nec meū est diffinire, ultra sententiā præteret.

Et intonuit de caelo dominus, & altissimus dedit uocem suam.

Grando & carbones ignis.

Hic uersus prope cogit, posteriorem sententiā præcedentis uersus acce-
 ptari, tamen utranque uideamus, de priore prius, Ex historia uidetur illud refer-
 re, quod Exo. xix. scribitur, Dominus respondisse Mosi loquenti, deinde uo-
 ces auditas & dominum locutum, decem præcepta. Quorum allegoria est, so-
 lus domini uoce impleri legem, Quid est enim Mosen loqui, & dominum re-
 spondere, nisi per Mosen legem dari, per Christum autem, qui legi responde-
 at & eam solus impleat, gratia & ueritatem fieri, ut Iohan. i. dicit: Lex per Mo-
 sen data est, Gratia autem & ueritas per Iesum Christum facta est. Intonat er-
 go de caelo dominus, id est, de choro Apostolico prædicat uerbum gratiæ, &
 idem dat uocem suam, per repetitionem dictum, Vox enim domini, uox uir-
 tutis est, ut psal. xxvij. uidebimus, & psal. lxxvj. Ecce dabit uoci suæ, uocem
 uirtutis.

Qua figura & psal. cxlvij. pulchre iudit. Qui dat niuem sicut lanam, nebu-
 lam sicut cinerem spargit. Mittit cristallum suam (id est, grandinem) sicut buc-
 cellas, ante faciem frigoris eius quis sustinebit. Emitter uerbum suū & lique-
 faciet ea, stabit spiritus eius & fluent aquæ. Quibus omnibus significatur, mi-
 nisterium prædicationis, quod asperum est priore legis, dulce autem posteri-
 ore uerbi officio. Hoc sensu, oportet, Grandinem & carbones ignis alia signi-
 ficatione accipere q̄ præcedente uersu accepimus, nam illic aspera & urentia
 legis uerba diximus, hic iucunda & refrigerantia significari, dici oportebit.

li ij Quod &